

MŁODZIEŻ PYTA

WNIOSKI Z AKCJI ANKIETOWANIA PUBLICZNOŚCI

Ankieta przeprowadzona przez uczniów i uczennice
XIV Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Krakowie

projekt: Mistrz z obrazem. Zróbmy to razem
W ramach programu do wystawy "Matejko. Malarz i historia"

1

JAKIE PRACE JANA MATEJKI ZAINTERESOWAŁY CIĘ NA TEJ WYSTAWIE?

NAJCZĘŚCIEJ POWTARZAJĄCE SIĘ ODPOWIEDZI:

- Stańczyk w czasie balu na dworze królowej Bony wobec straconego Smoleńska (najwięcej odpowiedzi);
- Kazanie Skargi, Sobieski pod Wiedniem;
- ankietowani wskazywali również na portrety (podziw wzbudziło oddanie charakteru, pozycji społecznej w rysach);
- szkice (tutaj wskazywano na wyjątkową precyzję szkiców),
- projekty strojów (niektórzy byli zaskoczeni, że Matejko projektował stroje do swoich obrazów).

WNIOSKI:

Zwiedzający zwrócili uwagę na nieznane w powszechnym odbiorze obrazy – m.in.
– portrety.

2

JAKIE UCZUCIA I EMOCJE WYWOŁAŁY W TOBIE JEGO OBRAZY?

NAJCZĘŚCIEJ POWTARZAJĄCE SIĘ ODPOWIEDZI:

- zachwyt;
- podziw i szacunek (ponieważ zajął się historią Polski);
- zaintrygowanie;
- radość;
- pozytywne emocje (cytat dokładny);
- nic;
- zdziwienie (jak udało mu się namalować tak dużo ogromnych płócien);
- patriotyzm;
- duma narodowa;
- smutek/ból (ponieważ podejmował trudne tematy).

WNIOSKI:

Pytanie okazało się najtrudniejsze. Ankietowani mieli problem z nazwaniem emocji. Bardzo często pojawiały się odpowiedzi nie na temat.

3

CO CIĘ ZAINTERESOWAŁO/ZAINTRYGOWAŁO W OBRAZACH MATEJKI?

NAJCZĘŚCIEJ POWTARZAJĄCE SIĘ ODPOWIEDZI:

- wizja historii;
- dokładność i precyzja w przedstawianiu detali (szczególnie mimika, tkaniny);
- rozwinięty drugi plan;
- realizm;
- sztuka, talent;
- chociaż nie był Polakiem, zainteresował się historią Polski;
- pokazanie dynamiki postaci, emocji;
- dobór barw;
- symbolika, ukryty przekaz;
- niejednoznaczność;
- wszechstronność.

WNIOSKI:

Z powtarzającej się odpowiedzi na pytanie dotyczące wizji historii Matejki można wysnuć wniosek, że na wystawę przyszli w większości świadomi odbiorcy kultury. Zwiedzający potrafili odnaleźć sens kompozycji obrazu, doboru postaci; mieli również świadomość, że Matejko na obrazach dokonywał interpretacji wydarzeń historycznych.

4

JAKIE SYTUACJE NA OBRAZACH MATEJKI SĄ NA TYLE UNIWERSALNE, ŻE MOGŁOBY ZNALEŹĆ SWOJE ODZWIERCIEDLENIE W CZASACH WSPÓŁCZESNYCH?

NAJCZĘŚCIEJ POWTARZAJĄCE SIĘ ODPOWIEDZI:

- poczucie zmarnowanej szansy, wahanie się przy decyzjach;
- los kraju, polityczne zagrożenie wolności/polityka współczesna;
- ważniejsze są prywatne interesy, walka o władzę niż dobro ogółu/narodu;
- kondycja narodu;
- rola patriotów – zwracają uwagę na sytuację kraju, ale nikt nie chce ich słuchać, bo są niewygodni;
- naród, mimo że minęły wieki, lubuje się w mistycyzmie, martyrologii;
- niezgoda na odebranie wolności;
- wpływ kościoła na polską kulturę i pielęgnowanie jej (waga chrześcijaństwa);
- jako naród nie wyciągamy lekcji z historii.

WNIOSKI:

Większość ankietowanych podkreślała aktualność przesłania obrazów Matejki. Odpowiadający odnaleźli w obrazach sytuacje głównie związane z polityką i zagrożeniem wolności: odpowiedzialność rządzących za kształt kraju, którzy jednak wybierają partykularne interesy (są motywowani chciwością) przez co dobro wspólnoty jest spychane na dalszy plan, co w konsekwencji osłabia państwo i prowadzi do zagrożenia wolności.

Pojawiły się również odpowiedzi, sugerujące, że naród jest podzielony w wielu kwestiach, ale nie pozwoli sobie na odebranie swojej wolności. Zwrócono również uwagę na wpływ chrześcijaństwa i pielęgnowanie wartości chrześcijańskich. Jan Matejko przedstawił na swoich obrazach bardzo uniwersalne problemy społeczne, które są aktualne również dziś (co wiele osób konstatowało ze smutkiem).

5

W CZASACH, W KTÓRYCH ŻYŁ MATEJKO WAŻNYMI WARTOŚCIAMI DLA CAŁEGO SPOŁECZEŃSTWA BYŁY HONOR, WOLNOŚĆ I WIERNOŚĆ OJCZYŹNIE. JAKIE SĄ WARTOŚCI WAŻNE DZISIAJ DLA CIEBIE?

NAJCZĘŚCIEJ POWTARZAJĄCE SIĘ ODPOWIEDZI:

- wolność;
- patriotyzm, niepodległość, honor;
- szacunek (w tym też wspólnota);
- uczciwość;
- rodzina;
- równość;
- wiara;
- miłość, lojalność;
- demokracja;
- bezpieczeństwo;
- życie;
- pokój;
- praca;
- radość;
- tolerancja.

JEDNOSTKOWE ODPOWIEDZI:

- integralność z Unią Europejską;
- wewnętrzna harmonia, życie w zgodzie ze sobą;
- płacenie podatków;
- bycie dobrym;
- kultura;

- niezawiste sądy;
- rozwój;
- suwerenność;
- odwaga;
- inkluzywność;
- duma z historii.

WNIOSKI:

Większość ankietowanych stwierdziła, że wolność jest dla nich najważniejszą wartością (pojawiały się również nawiązania do obecnej sytuacji politycznej kraju). Równie często pojawiały się patriotyzm, honor i niepodległość narodu czy rodzina. Do uniwersalnych wartości dołączyły inne, bardziej nowoczesne jak równość, szacunek, oraz miłość i uczciwość.

Wartości na przestrzeni wieków się nie zmieniły, ale dołączyły do nich inne, wynikające z rosnącej świadomości społecznej, poczucia bezpieczeństwa i zmieniających się czasów – chociaż bardzo często podnoszono kwestie zagrożonej wolności. Obecne, współczesne polskie społeczeństwo jest świadome swojej historii i jest z niej dumne, jednak potrafi patrzeć krytycznie na przeszłość, dostrzegając konieczność wyciągnięcia wniosków z historii. Pośród respondentów przeważała postawa aktywna – budowania nowego typu patriotyzmu pozbawionego martyrologii.

Termin przeprowadzenia ankiety: 11-12.11.2023, Weekend Wolnych Duchów

Liczba przebadanych: 89

Liczba ankietujących: 5

Wiek: najwięcej osób w wieku 30+ - 50 lat

Płeć: przeważały kobiety (chętniej się wypowiadały, ankietowani najczęściej byli w parach lub małych grupach)

JAK ZWIEDZAJĄCY REAGOWALI NA PROPOZYCJĘ UDZIAŁU W ANKIECIE?

Niewiele osób odmawiało; byli zainteresowani akcją; niektórzy obawiali się, że nie znają „prawidłowych odpowiedzi” (to sformułowanie pojawiało się wielokrotnie).

Nie byliśmy w stanie zapisać wszystkiego, oddać mimiki czy gestykulacji (które czasami mówiły więcej niż słowa);

Z wypowiedzi ankietowanych wynikało, że polska kultura jest nadal ważna dla społeczeństwa – nie tylko dla starszych ludzi (jak się spodziewaliśmy). Wiele osób podkreślało też, że celowo wybrali się akurat tego dnia na wystawę, ponieważ ojczyzna jest nadal ważną wartością w ich życiu, a jednym z przejawów patriotyzmu jest znajomość swojej kultury.